

Vad är tortyr och vilka vårdrättigheter har tortyröverlevare?

Frida Johansson Metso, leg. psykolog
Projekledare Flykt, exil och trauma

170315

Vad är tortyr?

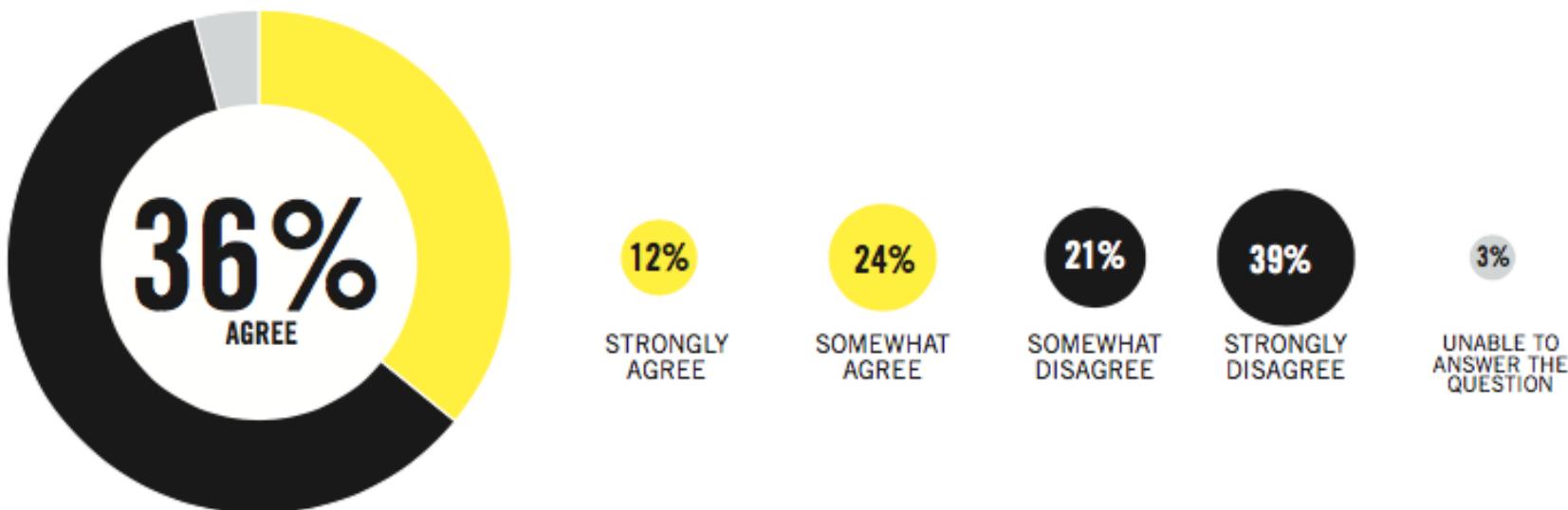

Artikel 1 i United Nations Convention Against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (UNCAT):

"I denna konvention avses med begreppet tortyr varje handling genom vilken allvarlig smärta eller svårt lidande, fysiskt eller psykiskt, **medvetet tillfogas någon** antingen för sådana **syften som att erhålla information** eller en **bekännelse** av honom eller en tredje person, att **straffa** honom för en gärning som han eller en tredje person har begått eller att **hota eller tvinga** honom eller en tredje person eller också av något skäl som har sin grund i någon form av diskriminering, **under förutsättning att smärtan eller lidandet åsamkas av eller på anstiftan eller med samtycke eller medgivande av en offentlig tjänsteman** eller någon annan person som handlar såsom företrädare för det allmänta. Tortyr innefattar inte smärta eller lidande som uppkommer enbart genom eller är förknippade med lagenliga sanktioner."

3.

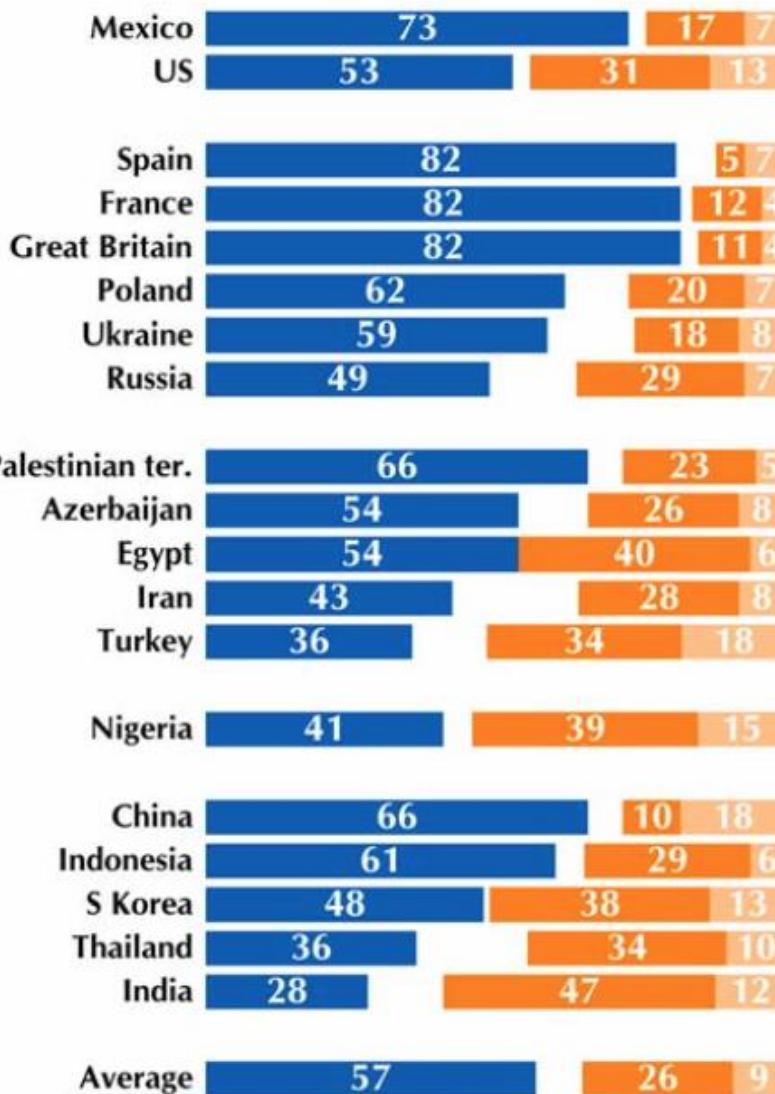
TORTURE IS SOMETIMES NECESSARY AND ACCEPTABLE TO GAIN INFORMATION THAT MAY PROTECT THE PUBLIC

Over a third believe that torture can be justified in some cases to protect the public.

Views on Torture

All Torture should be prohibited   Accept limited torture of terrorists to save innocent lives   Torture should generally be allowed

Acceptans av tortyr i Sverige

På frågan om en tillfångatagen kombattant kan torteras för att få fram viktig militär information svarade **48 procent** av de tillfrågade internationellt nej. Detta ska jämföras med samma undersökning som gjordes 1999. Då svarade **66 procent** nej vilket alltså är en förskjutning mot en hårdare hållning.

Internationella rödakorskommittén (ICRC) och Svenska Röda Korset. People on war, 2016.

	Kön		Ålder						Totalt
	Man	Kvinna	18 – 24 år	25 – 34 år	35 – 44 år	45 – 54 år	55 – 64 år	65 år eller äldre	
Antal respondenter	517	519	157	181	178	177	171	172	1036
Tycker du att attacker mot sjukhus, ambulanser och sjukvårdare för att försvaga fienden är fel eller bara en del av krig?									
Det är fel	86%	90%	70%	83%	93%	93%	92%	97%	88%
Det är en del av krig	9%	4%	14%	12%	3%	4%	5%	2%	7%
Jag vet inte	3%	3%	10%	2%	3%	2%	2%	1%	3%
Jag vill inte svara	2%	2%	6%	3%	2%	1%	1%	0%	2%
Tycker du att det är fel att tortera människor i krig, eller är detta bara en del av krig?									
Det är fel	82%	92%	76%	84%	88%	89%	91%	94%	87%
Det är en del av krig	12%	4%	15%	9%	8%	5%	7%	5%	8%
Jag vet inte	4%	3%	8%	4%	3%	5%	1%	1%	4%
Jag vill inte svara	1%	1%	1%	3%	1%	1%	1%	0%	1%

Färgmarkeringarna indikerar en signifikant skillnad mot övriga grupper inom respektive kategori. (*Grön* = Högre, *Röd* = Lägre)

Rätt till medicinsk undersökning

V. Redress and compensation (CAT/C/60/R.2)

21. States parties should take into account that victims of torture and other cruel, inhumane or degrading treatment or punishment **suffer physical and psychological traumas which may require sustained specialized rehabilitation treatment**. Once their health fragility and need for treatment has been medically certified, **they should not be removed to a state where adequate medical services for their rehabilitation linked to their torture-related trauma are not available or not guaranteed.**

X.C. Merits

43. In particular, **a medical examination requested by a complainant to prove the torture that he/she has suffered should always be ensured**, regardless of the authorities' assessment on the credibility of the allegation, so that the authorities deciding on a given case of deportation are able to complete the assessment of the risk of torture on the basis of the result of that medical examination, without any reasonable doubt.

Ur FN:s konvention mot tortyr

Vårdens roll

RC vs Sweden "While the burden of proof, in principle, rests on the applicant, the Court disagrees with the Government's view that **it was incumbent upon him to produce such expert opinion**. In cases such as the present one, the State has a duty to ascertain all relevant facts, **particularly in circumstances where there is a strong indication that an applicant's injuries may have been caused by torture** [...] that the onus rests with the State to dispel any doubts about the risk of his being subjected again to treatment contrary to Article 3 in the event that his expulsion proceeds."

(Europadomstolen, R.C. v. Sweden, Application no. 41827/07, 9 mars 2010, par. 53, 55.)

Istanbulprotokollet

---

www.ohchr.org/Documents/Publications/training8Rev1en.pdf

ICD-10: Y07.3

ICD-10 Version:2010

Search

[Advanced Search]

ICD-10

Versions - Languages

Info

- X88 Assault by gases and vapours
- X89 Assault by other specified chemicals and noxious substances
- X90 Assault by unspecified chemical or noxious substance
- X91 Assault by hanging, strangulation and suffocation
- X92 Assault by drowning and submersion
- X93 Assault by handgun discharge
- X94 Assault by rifle, shotgun and larger firearm discharge
- X95 Assault by other and unspecified firearm discharge
- X96 Assault by explosive material
- X97 Assault by smoke, fire and flames
- X98 Assault by steam, hot vapours and hot objects
- X99 Assault by sharp object
- Y00 Assault by blunt object
- Y01 Assault by pushing from high place
- Y02 Assault by pushing or placing victim before moving object
- Y03 Assault by crashing of motor vehicle
- Y04 Assault by bodily force
- Y05 Sexual assault by bodily force
- Y06 Neglect and abandonment
- ▼ Y07 Other maltreatment
  - Y07.0 By spouse or partner
  - Y07.1 By parent
  - Y07.2 By acquaintance or friend
  - Y07.3 By official authorities

Y07

Other maltreatment

Incl.: mental cruelty
physical abuse
sexual abuse
torture

Excl.: neglect and abandonment ([Y06.-](#))
sexual assault by bodily force ([Y05](#))

Y07.0

By spouse or partner

Y07.1

By parent

Y07.2

By acquaintance or friend

Y07.3

By official authorities

Y07.8

By other specified persons

Y07.9

By unspecified person

Y08

Assault by other specified means

Y09

Assault by unspecified means

Incl.: assassination (attempt) NOS
homicide (attempt) NOS
manslaughter (nonaccidental)
murder (attempt) NOS

Transkulturellt Centrum
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Vårdens roll

Västra Götalandsregionens ansvar

Västra Götalandsregionen är en del av det offentliga Sverige och har ett ansvar att efterleva de internationella avtalen om mänskliga rättigheter. Ansvaret handlar om att respektera, skydda, uppfylla och övervaka efterlevnaden av mänskliga rättigheter.

Inom Västra Götalandsregionen finns ett behov av samsyn och gemensamt förhållningssätt för dokumentation av tortyr och annan grym och förnedrande behandling. Syftet med denna information är:

- Att bidra till upprättelse och erkänning för den som utsatts för tortyr,
- Att bidra till att få klarhet avseende den juridiska statusen gällande asylsökanden,
- Att bidra till en bättre vård och rehabilitering för individer som har varit utsatt för tortyr, samt
- Att bidra till minskad osäkerhet och stress hos personalen för hur man ska hantera frågor om dokumentation.

Vårdens ansvar

Att dokumentera

Dokumentationen bör ha samma struktur som ett rättsintyg och inte vara längre än två sidor och innehålla följande:

- Datum, plats för undersökningen, identitet/namn, vem som utfärdat intyget (observera de speciella förutsättningar som finns för personer utan tillstånd, så kallade gömda eller papperslösa).
- Fysiska skador, nyare och äldre, dokumenteras. Efter medgivande bör skadorna styrkas genom bildbevis. Vid psykisk tortyr nedtecknas patientens berättelse.
- Psykiska symptom dokumenteras (huvudvärk, mardrömmar, ångest, skam, återupplevelse, humörsvägningar, tystnad, relationsproblem, apati – PTSD symptom).
- Individens berättelse om hur skadorna uppstått och hur de påverkar livssituationen idag dokumenteras (bakgrund, händelseförlöpp, tider, platser etc.).
- Medicinskt utlåtande, bedömning och diagnostisering (bedömning om det är troligt att skadorna/symptomen uppstått på det sätt som individen beskriver).